

МІЖНАРОДНА ХАРТІЯ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

<http://opendatacharter.net/adopt-the-charter/>

Відкритими називаються оприлюднені цифрові дані з такими технічними і нормативними характеристиками, щоб їх міг вільно використовувати, повторно використовувати та розповсюджувати будь-хто, будь-де і у будь-який час.

ПЕРЕДМОВА

1. Зараз світ є свідком значної глобальної трансформації за сприяння технологій і цифрових ЗМІ, які базуються на вхідних даних та інформації. Така трансформація має неймовірний потенціал до сприяння у формуванні більш прозорих, підзвітних, ефективних, адаптивних і результативних органів влади, громадських та приватних організацій, а також до підтримки в розробці, виконанні і оцінці сталих цілей розвитку в глобальних масштабах.

Ключовим елементом таких глобальних видозмін вважаються відкриті дані.

2. Побудова процвітаючого, рівноправного і справедливого суспільства вимагає від урядових установ більшої прозорості й підзвітності, а також регулярної і цілеспрямованої співпраці з громадянами. Відповідно, вже зараз триває глобальна революція в світі даних, задачами якої вважаються покращення співпраці навколо ключових соціальних викликів, забезпечення результативного громадського контролю над діяльністю органів влади, а також підтримка інновацій, сталого економічного розвитку і створення та розширення результативної й ефективної громадської політики та програм.

Для виконання таких задач критично важливими є відкриті дані.

3. Відкриті дані дозволяють державним органам, громадянам, громадським і приватним організаціям приймати більш обґрунтовані рішення. Результативний і оперативний доступ до даних допомагає організаціям розробити нові висновки та інноваційні ідеї, які можуть генерувати соціальні та економічні переваги, покращуючи при цьому життя людей по всьому світу.

Відкриті дані дають можливість, якою не можна знехтувати.

4. Відкриті дані дозволяють користувачам порівнювати, поєднувати і моніторити зв'язок між різними пакетами даних, відслідковуючи дані по різним програмам і секторам. При результативному порівнянні і поєднанні даних, це може допомогти висвітлити основні тенденції, визначити соціальні й економічні виклики і нерівності, а також встановити певні реперні точки в прогресі адміністративних програм і послуг.
5. Відкриті дані можуть надати посилену підтримку органам влади, громадянам, громадським і приватним організаціям для подальшої роботи над покращенням результатів в наданні адміністративних послуг в таких сферах, як охорона здоров'я, освіта, громадська безпека, захист навколишнього середовища, права людини та боротьба із стихійними лихами та їх наслідками.
6. Відкриті дані також можуть допомогти в генеруванні інклюзивного економічного зростання шляхом підтримки у створенні і посиленні нових ринків, підприємств та вакансій. Такі переваги можуть примножуватись, коли все більше громадських і приватних організацій прийматимуть належну практику відкритих даних, а також ділитимуться власними даними з громадськістю.
7. Відкриті дані можуть допомогти покращити потік інформації в рамках урядових установ та на міжвідомчому і міжурядовому рівнях, а також зробити урядові рішення і процеси прозорішими. Підвищена прозорість сприяє підвищенню рівня звітності і належного урядування, стимулює громадські обговорення та допомагає у боротьбі з корупцією.

8. Відкриті дані надають можливості з підготовки інноваційних доказових політичних рішень і підтримки економічних переваг та соціального розвитку для всіх членів суспільства. За допомогою відкритих даних, цього можна досягти, наприклад, шляхом:
- *Підтримки провадження доказової політики*: Заохочення державних органів до використання даних у розробці і прийнятті доказових політичних рішень, що дозволить отримати покращені результати в публічній політиці та посилити рівень соціально-економічного розвитку;
 - *Активування міжгалузевої співпраці*: Підтримка співпраці між органами влади, громадянами, а також громадськими і приватними організаціями в розробці політики і наданні кращих адміністративних послуг;
 - *Контролю над фінансами*: Демонстрація того, як і куди витрачаються державні кошти, що надає урядовим установам додаткову мотивацію для демонстрації більш дієвого їх використання;
 - *Покращеного стратегічного управління природними ресурсами*: Підвищення рівня інформованості про використання природних ресурсів, про те, як витрачаються надходження від видобутку корисних копалин, яким чином проводиться реалізація і управління операціями з земельними ресурсами;
 - *Впливу моніторингу*: Підтримка оцінки впливу державних програм, що в свою чергу дозволяє органам влади, громадським і приватним організаціям більш дієво реагувати на конкретні потреби місцевих громад;
 - *Сприяння рівноправному зростанню*: Підтримка сталого та інклюзивного зростання шляхом створення і посилення ринків, підприємств і вакансій;
 - *Геолокації даних*: Надання геопросторових і супутникових посилань на підтримку порівнянності, інтероперабельності і дієвому аналізу шляхом географічного розшарування даних; а також
 - *Покращеного процесу прийняття рішень*: Надання громадянам можливості приймати більш обґрунтовані рішення щодо послуг, які вони отримують, і стандартів послуг, яких вони очікують.

Протягом такого використання відкриті дані можна вважати ключовим суспільним благом, яким можна скористатись для генерації цінностей, висновків, ідей та послуг задля створення кращого світу для всіх.

9. Ми, прихильники Міжнародної хартії відкритих даних, визнаємо, що уряди та інші державні органи влади утримують значні об'єми даних, які можуть бути цікавими для громадян, і що такі дані є ресурсом, який використовується недостатньо. Оприлюднення урядових даних може заохотити розбудову більш цілісного суспільства, яке б краще реагувало на потреби наших громадян, дозволяючи при цьому інновації, принципи справедливості, прозорості та процвітання і забезпечуючи участь громадськості в прийнятті державних рішень та підзвітність органів влади.
10. Таким чином, ми погоджуємось виконувати шість основних принципів доступу до даних задля їх оприлюднення і використання. Дані принципи свідчать, що дані вважаються:
1. Типово відкритими
 2. Оперативними і чіткими
 3. Доступними для розгляду і використання
 4. Порівнянними та інтероперабельними
 5. Націленими на покращене урядування і залучення громадян
 6. Націленими на інклюзивний розвиток та інновації
11. Ми займатимемось розробкою планів діяльності або визначенням існуючих механізмів чи політики на підтримку реалізації принципів Хартії та відповідних ресурсів. Ми погоджуємось передати необхідні ресурси для роботи в наших політичних і нормативних рамках задля реалізації даних принципів відповідно до кращої технічної практики і часових рамок, які визначено нашими планами діяльності.

ПРИНЦИП 1 ТИПОВА ВІДКРИТІСТЬ

12. Дану Хартію було розроблено з огляду на її прийняття органами влади всіх рівнів і міжвідомчими закладами. В той час як основний акцент Хартії ставиться на відкритості урядових даних, інші організації, як наприклад, організації громадського і приватного сектору, також запрошуються до прийняття даних принципів.
13. Ми визнаємо, що термін «урядові дані» включає, але не обмежується даними, які утримуються органами влади національного, регіонального, місцевого і міського рівня, а також міжнародними урядовими установами та іншими типами закладів в ширшому державному секторі. Сам термін «урядові дані» також може стосуватись даних, які було створено для органів влади зовнішніми організаціями, а також даних про значні переваги для громадськості, які утримуються зовнішніми організаціями, і стосуються урядових програм і послуг (наприклад, дані про видобувні компанії, дані про транспортну інфраструктуру, тощо).
14. Ми визнаємо, що вільний доступ і подальше використання урядових даних має значну вагу для суспільства і економіки, а отже урядові дані повинні бути типово відкритими.
15. Ми визнаємо потребу у сприянні глобальному розвитку і прийнятті ресурсів, стандартів і політики для створення, використання, обміну і гармонізації відкритих даних.
16. Ми визнаємо, що доступ до відкритих даних можна надавати лише в тому випадку, коли громадяни впевнені, що такі дані не скомпрометують їх право на приватне життя, і що за громадянами залишатиметься право впливати на збір і використання власних персональних даних або даних, які генеруються в результаті їх взаємодії із органами влади.
17. Ми будемо займатись
 - а. Розробкою і прийняттям політики і практики для забезпечення того, щоб всі урядові дані були типово відкритими, як це зазначено в даній Хартії, визначаючи при цьому, що за певних обґрунтованих законних причин певні дані не можуть розголошуватись;
 - б. Підготовкою чітких обґрунтувань нерозголошення певних даних;
 - в. Становленням культури відкритості, і не лише через нормативні або політичні заходи, але також за допомогою навчальних програм, інструментів, настанов і комунікаційних стратегій, метою яких є інформування представників державного, громадського та приватного секторів про переваги відкритих даних;
 - г. Розробкою мотиваційних ініціатив з питань лідерства, управління, нагляду, ефективності роботи і політики внутрішньої комунікації, що дозволило б уможливити перехід до культури відкритості в усіх урядових департаментах та агентствах, включаючи офіційні статистичні організації;
 - д. Наглядом за дотриманням внутрішнього законодавства і визнаних міжнародних стандартів, зокрема, тих, які стосуються питань безпеки, приватності, конфіденційності й інтелектуальної власності. В тих випадках, коли відповідне законодавство або регламенти відсутні або застаріли, вони будуть створені і/або поновлені; а також
 - е. Відповідно до законодавства і стандартів про приватність, анонімізацією даних перед їх публікацією, забезпечивши при цьому вилучення чутливих даних, або таких даних, що можуть розкрити персональні відомості про особу.

ПРИНЦИП 2
ОПЕРАТИВНІСТЬ І
ЧІТКІСТЬ

- 18.** Ми визнаємо, що для визначення даних задля подальшого їх оприлюднення або публікації може знадобитись час, а також кадрові і технічні ресурси.
- 19.** Ми визнаємо важливість проведення консультацій з користувачами даних, включно з громадянами, іншими органами влади, громадськими і приватними організаціями задля визначення пріоритетності даних для подальшого їх оприлюднення і/або вдосконалення.
- 20.** Ми визнаємо, що задля збереження цінного статусу даних для органів влади, громадян, громадських і приватних організацій, вони повинні бути чіткими, точними і високоякісними.
- 21.** Ми будемо займатись
 - а.** Створенням, обслуговуванням та розповсюдженням чітких списків зберігання даних на підтримку предметних консультацій щодо пріоритетності, публікації даних і дат їх оприлюднення;
 - б.** Оприлюдненням високоякісних відкритих даних вчасно і без необґрунтованих затримок. Дані будуть чіткими і точними, а оприлюднюватись вони будуть вчасно і у відповідності з пріоритетністю, про що буде повідомлено шляхом консультацій з користувачами відкритих даних, включаючи громадян, інші органи влади, громадські і приватні організації;
 - в.** Наскільки це можливо, оприлюдненням даних в оригінальній і незмінній формі, а також прив'язкою даних до будь-яких відповідних настанов, документації, візуалізації або аналізів;
 - г.** Наскільки це можливо, оприлюдненням даних з якомога більшою розбивкою, включаючи розбивку за статтю, віком, рівнем прибутку та іншими категоріями;
 - д.** Наданням користувачам можливості залишати свої відгуки і надалі вносити до даних поправки задля підвищення їх якості, якщо це необхідно;
 - е.** Застосуванням сталих практик управління життєвим циклом інформації, а також забезпеченням збереження і архівування історичних копій пакетів даних, зберігаючи при цьому доступ до них, поки вони матимуть якусь цінність;
 - є.** Консультаціями з користувачами даних на предмет важливих змін до структури або постачання даних задля мінімізації впливу на користувачів, які створили інструменти на основі відкритих даних; а також
 - ж.** Забезпеченням прозорості власних пакетів даних, стандартів та процесів публікації, документуючи такі процеси в режимі онлайн.

**ПРИНЦИП 3
ДОСТУПНІСТЬ І
ВИКОРИСТАННЯ**

- 22.** Ми визнаємо, що відкриття даних дозволяє органам влади, громадянам, громадським і приватним організаціям приймати більш обґрунтовані рішення.
- 23.** Ми визнаємо, що при відкритті даних слід забезпечити їх швидкий пошук і доступ до них без бюрократичних чи адміністративних бар'єрів, які можуть заважати користувачам отримати до них доступ.
- 24.** Ми будемо займатись:
- а.** Публікацією даних на центральному порталі таким чином, щоб відкриті дані було легко знайти і отримати доступ до них в одному місці;
 - б.** Оприлюдненням даних у відкритих форматах для забезпечення їх доступності для широкої аудиторії користувачів, які б могли їх знайти, отримати до них доступ і використати. В багатьох випадках, це включатиме в себе надання даних у численних стандартизованих форматах, щоб їх могли обробити комп'ютери і використати люди;
 - в.** Безкоштовним оприлюдненням даних за відкритою необмеженою ліцензією;
 - г.** Оприлюдненням даних без обов'язкової реєстрації, що дозволило б користувачам обирати дані для скачування без потреби авторизуватись; а також
 - д.** Забезпеченням доступу до даних та їх використання широким колом користувачів. Це може потребувати створення ініціатив для підвищення рівня інформованості про відкриті дані, проведення навчальних заходів про дані, нарощування потенціалу для дієвого використання відкритих даних і забезпечення громадян, спільноти, а також представників громадськості і приватного сектору інструментами і ресурсами, які можуть знадобитись для чіткого розуміння, як саме використовуються державні ресурси.

**ПРИНЦИП 4
ПОРІВНЯННІСТЬ ТА
ІНТЕРОПЕРАБЕЛЬНІСТЬ**

- 25.** Ми визнаємо, що задля найбільш результативного і корисного використання дані повинні бути такими, які легко порівняти в рамках одної організації та на міжвідомчому рівні, між секторами, між різними локаціями та в різний час.
- 26.** Ми визнаємо, що дані слід презентувати в структурованих і стандартизованих форматах задля підтримки інтероперабельності, прослідковуваності і результативного повторного використання.
- 27.** Ми будемо займатись:
- а.** Реалізацією сталих відкритих стандартів, які стосуються форматів даних, інтероперабельності, структури і загальних ідентифікаторів при зборі і публікації даних;
 - б.** Забезпеченням того, щоб пакети відкритих даних включали в себе сталі базові метадані і були б доступними в форматах для зчитування людиною і машиною;
 - в.** Забезпеченням повного опису даних, щоб вся супроводжувальна документація до даних містила чітку інформацію про джерело, переваги, недоліки і аналітичні обмеження даних;
 - г.** Залученням національних і міжнародних органів стандартизації, а також інших ініціатив в даній сфері для заохочення підвищеного рівня інтероперабельності між існуючими міжнародними стандартами, підтримки у створенні загальних глобальних стандартів даних для тих випадків, коли вони відсутні, а також забезпечення того, що будь-які нові стандарти даних, які ми створюємо, в максимально можливій мірі були інтероперабельними з існуючими стандартами; а також
 - д.** Картуванням національних стандартів та ідентифікаторів у відповідності з появою глобально узгоджених стандартів та оприлюдненням отриманих результатів.

**ПРИНЦИП 5
ПОКРАЩЕНЕ
УРЯДУВАННЯ І
ЗАЛУЧЕННЯ
ГРОМАДЯН**

- 28.** Ми визнаємо, що оприлюднення відкритих даних підвищує рівень урядування і довіри до наших органів влади, посилюючи урядові зобов'язання щодо поваги до верховенства права, а також надає прозору і підзвітну основу для вдосконалення процесу прийняття рішень і надання адміністративних послуг.
- 29.** Ми визнаємо, що відкриті дані заохочують покращену розробку, реалізацію і оцінку програм та політики, які б відповідали потребам наших громадян і дозволяли громадськості приймати участь, а також сприяють проінформованій взаємодії між органами влади і громадянами.
- 30.** Ми визнаємо, що залучення громадян, громадських і приватних організацій, а також їх консультування може допомогти органам влади зрозуміти, на які саме дані існує найвищий попит, що, в свою чергу, може призвести до покращення рівня пріоритетизації даних, їх випуску і стандартизації.
- 31.** Ми визнаємо, що міські і місцеві органи влади часто є першим місцем взаємодії між громадянами і органами влади, і саме тому такі органи відіграють критичну роль в підтримці залучення громадян до роботи з відкритими даними.
- 32.** Ми будемо займатись:
- а.** Реалізацією процесів нагляду і аналізу задля організації регулярної звітності перед громадськістю щодо прогресу і впливу наших ініціатив з відкритими даними;
 - б.** Забезпеченням того, щоб інформація, яка публікується в результаті дії законів в сфері прозорості або боротьби з корупцією, оприлюднювалась у вигляді відкритих даних;
 - в.** Підготовкою навчальних програм, інструментів і настанов, метою яких є забезпечення здатності урядовців до результативного використання відкритих даних в процесах підготовки політичних рішень;
 - г.** Співпрацею зі спільнотами Свободи інформації / Доступу до інформації / Права на інформацію задля узгодження активного оприлюднення відкритих даних з урядовими зобов'язаннями щодо випуску інформації за запитом;
 - д.** Активним залученням громадян, представників громадського і приватного сектору до визначення, які саме дані їм потрібні для дієвого контролю за звітністю органів влади;
 - е.** Дотриманням поваги до права громадян на свободу слова і думки, захищаючи тих, хто використовує відкриті дані для визначення корупції або критики уряду; а також
 - є.** Заохоченням до використання відкритих даних задля розробки інноваційних, доказових політичних прикладних рішень, які були б корисними для всіх членів суспільства, а також наданням ширших прав маргіналізованим верствам суспільства.

ПРИНЦИП 6
ІНКЛЮЗИВНИЙ
РОЗВИТОК ТА
ІННОВАЦІЇ

- 33.** Ми визнаємо важливість відкритості у стимулюванні творчого підходу та інновацій. Чим більше органи влади, громадяни, громадські та приватні організації користуються відкритими даними, тим більші в результаті ми отримаємо соціальні й економічні переваги. Це стосується урядового, комерційного і некомерційного використання.
- 34.** Ми визнаємо, що відкриті дані можуть допомогти із визначенням соціальних та економічних викликів, а також із моніторингом і наданням програм сталого розвитку. Відкриті дані також можуть допомогти із подоланням таких глобальних викликів, як бідність, голод, кліматичні зміни і нерівність.
- 35.** Ми визнаємо, що за своєю природою відкриті дані – це справедливий ресурс, який дає додаткові можливості всім людям, надавши їм доступ до даних, не зважаючи на те, ким вони є або звідки вони. Проте ми також визнаємо існування глобального цифрового розколу за технологічними інструментами і досвідом; цей розкол обмежує здатність соціально і економічно маргіналізованих верств населення у доступі та використанні відкритих даних.
- 36.** Ми визнаємо роль органів влади у сприянні інноваціям та сталому розвитку, яка не обмежується оприлюдненням нових даних. Урядові організації також повинні відігравати активну роль у підтримці результативного й інноваційного повторного використання відкритих даних, а також у забезпеченні урядовців, громадян, громадських і приватних організацій потрібними даними, інструментами і ресурсами, які б допомогли їм чітко розуміти і результативно використовувати такі дані.
- 37.** Ми будемо займатись:
- а.** Заохоченням громадян, громадських і приватних організацій, а також міжвідомчих установ до оприлюднення створених і зібраних ними даних, щоб рухатись у напрямку до багатшої екосистеми відкритих даних з численними джерелами відкритих даних;
 - б.** Формуванням або дослідженням потенційних партнерств між органами влади, громадськими і приватними організаціями, а також міжвідомчими установами для надання підтримки в оприлюдненні відкритих даних і максимізації впливу даних через їх результативне використання;
 - в.** Створенням або підтримкою програм та ініціатив, які культивують розробку або спільне створення пакетів даних, візуалізацій, прикладних програм та інших інструментів на основі відкритих даних;
 - г.** Залученням шкіл, професійних та вищих навчальних закладів до підтримки досліджень з відкритими даними і включення лекцій про природу даних до навчальних програм;
 - д.** Проведенням або підтримкою досліджень соціального й економічного впливу відкритих даних;
 - е.** Розбудовою потенціалу і поширенням технічних знань і досвіду роботи з іншими органами влади та міжнародними організаціями по всьому світу, забезпечуючи при цьому, загальний вільний доступ до переваг відкритих даних; а також
 - є.** Розширенням можливостей майбутнього покоління інноваторів даних в межах урядових організацій та поза ними, посилюючи їх потенціал, а також заохочуючи розробників, підприємців, громадські і приватні організації, представників ЗМІ, викладачів, урядовців та інших користувачів до розкриття справжньої цінності відкритих даних.